

๕๐๑๐๗๒๐๖ : สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

คำสำคัญ : พระเมรุมาศ/จิตรกรรมฝาผนัง/รามเกียรติ์

อศร ยิ้มสงวน : พระเมรุมาศ พระเมรุ และเมรุ ในภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่อง รามเกียรติ์ รอบพระระเบียงวัดพระศรีรัตนศาสดาราม. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ผศ.ดร.เชษฐ ติงส์ถุชลี. ๖๗ หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและคติของพระเมรุมาศ พระเมรุ และเมรุในภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่อง รามเกียรติ์ รอบพระระเบียงวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ว่ามีรูปแบบสถาปัตยกรรมและมีคติการสร้างอย่างไร

การศึกษาในครั้งนี้ได้ศึกษาภาพพระเมรุมาศ พระเมรุ และเมรุจำนวนทั้งหมด ๗ ตอน คือ พระเมรุมาศของท้าวทศรถ พระเมรุมาศของทศกัณฐ์ พระเมรุมาศของท้าวจักรวรรดิ พระเมรุมาศของพญาพาลี พระเมรุของอินทรชิต พระเมรุของบรรลัยจักร เมรุของนกสดา

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า

๑. รูปแบบสถาปัตยกรรมพระเมรุมาศของทศกัณฐ์และพระเมรุของอินทรชิตนั้นน่าจะได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมสมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นผ่านทางหลักฐานเอกสารและหลักฐานภาพถ่ายเก่า

๒. จากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัว ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกการสร้างพระเมรุมาศขนาดใหญ่ ทำให้เกิดการออกแบบพระเมรุมาศและพระเมรุที่มีความหลากหลาย แตกต่างออกไปจากแบบแผนราชประเพณีที่เคยมีมา รูปแบบสถาปัตยกรรมพระเมรุมาศของท้าวทศรถ และพระเมรุมาศของพญาพาลีนั้น จึงมีรูปแบบคล้ายกับพระเมรุที่จัดสร้างในสมัยรัชกาลนี้ ส่วนพระเมรุมาศของท้าวจักรวรรดิและพระเมรุของบรรลัยจักรนั้นได้รับอิทธิพลการออกแบบพระเมรุมาศและพระเมรุของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ซึ่งพระองค์ออกแบบพระเมรุมาศ และพระเมรุไว้ถึง ๘ องค์ ตั้งแต่ช่วงปีพ.ศ. ๒๔๖๔ – ๒๔๗๒

๓. เมรุที่เกิดจากจินตนาการของช่าง คือ เมรุของนกสดา เป็นเมรุที่สร้างขึ้นในรูปแบบวิมานห้ายอด อันเป็นอิทธิพลจากภาพวิมานในภาพจิตรกรรมในช่วงรัชกาลที่ ๓

ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา ๒๕๕๒

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

50107206 : MAJOR : ART HISTORY

KEY WORD : PHRA MERU/ MURAL PAINTING/ RAMAYANA

THASORN YIMSANGUAN : THE DEPICTIONS OF THE ROYAL CREMATORIA
IN THE MURAL OF THE TEMPLE OF THE EMERALD BUDDHA'S GALLERY.
INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASST.PROF. CHEDHA TINGSANCHALI.Ph.D. 67 pp.

This research is aimed to study the concept and character of Phra Meru (The Royal Cremation Ceremony) in murals depiction on the Emerald Buddha's Gallery.

The study focuses on those in seven scenes viz Dasaratha, Dasakantha, Chakravati, Bali, Indrajit, Bunlaichak and Satayu. The conclusions can be summarized as follow ;

1. Dasakantha and Indrajit's Phra Meru style were influenced by architecture of Ayudhaya and Rattana Gosin which studied from historical pictures and literatures.

2. Dasaratha and Bali's Phra Meru had the same idea as new design of King Chulalongkorn. They seemed to have a various style in this period because he refused the old traditional Meru in previous and created a new concepts of those.

Moreover, there was a new creating from H.R.M. Prince Narisranuvattivongse who was master craftman in 19 Century A.D. so, Chakravati and Bunlaichak's Meru seem to have the inspiration from his design.

3. Satayu's Meru style was influenced from painter's idea. It was inspired from the five – spired vimaya in murals of King Rama III.

Department of Art History Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature

Independent Study Advisor's signature